

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hord-
va vagy vidékre postán
küldve
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Hirdetések díja:
□ centiméterenként 3
kr. Kereskedők és gyá-
rosok külön árkedvez-
ményben részesülnek.
Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlár sora 20 kr.

KÖZÉRTDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztői iroda

kiadóhivatal:
Nagyenyedi Könyv-
nyomda és Papíráru-
gyár Részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,
hova úgy a lap szelle-
mi részét illető köz-
lemények, mint az
előfizetések és
hirdetések bér-
mentesen küldendők.

Kéziratok nem adat-
nak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A nemzetiségi sajtóból.

(—) Érdekes megfigyelni, nemzetisé-
geink minő kritikával kísérik a napok-
ban lefolyt magas színvonalu közokta-
tásügyi vitát. Erdély összes német és
román nyelvű lapjai foglalkoztak e kér-
déssel és különösen Wlassics közokta-
tásügyi miniszter beszédeit mérlegelik
különböző felfogással. Megemlékezik erről
balázsfalvi laptársunk — az Unirea —
is, és tekintve, hogy ez áll hozzánk leg-
közelebb és az alsófehérvármegyei ro-
mánok nézetét tolmácsolja, lássuk, mi-
kép vélekedik ez Wlassicsnak a kultura
érdekében tett nyilatkozatairól.

Természetesen a kultuszminiszternek
a papképzés reformálásáról elmondott
nézetei azok, melyeket első sorban is
beható bírálat tárgyává tesz. Ezt meg-
előzőleg azonban szükségesnek tartja ki-
jelenteni, miszerint ezer szerenése, hogy
a hazát boldogítani ohajtó népképvisel-
őknek és minisztereknek nincsen ele-
gendő pénzük ahhoz, hogy a képviselő-
házban hangoztatott kulturális eszméiket
meg is valósítsák, mert ha ezt tehetnék
és elegendő pénz állana rendelkezésükre,
megindulna minden oldalon a hajszá,
ezen poliglot államot tüzzel-vassal ma-

gyarositani, de szerenésére nincsen pénz
és a magyarok erőszakos magyarosítá-
sukban ezáltal gátolják; sorra veszi
ezután Wlassics egyes nézeteit, bírál-
gatja azokat, és ahol csak lehet, a mi-
niszter intenczióit magyarosító célzat-
tal cifrázza fel.

A papképzés kérdésénél eleve is ki-
jeleníti, hogy Wlassics ezen eszméit soha
keresztülvinni nem fogja, mert sokkal
nagyobb ember, mint ő — Bismarck
— próbálkozott már meg ezzel és eredmé-
nye a németországi „Kulturkampf“,
majd Gaoussa lett. Ha pedig nálunk ki-
sértenék meg, ez az egyházipolitikai
harczoknál sokkal veszedelmesebb álla-
potokat idézne elő és következményei
beláthatatlanok volnának. E kérdés fel-
vetése tehát előre is kizártnak tekint-
hető, de ha már ezt a szakminiszter
felemlítette, nyilvánvaló a szándék annak
keresztülvitelét meg is próbálni, de
ekkor hazudott Bánffy (ipsissima verba),
mert ő jelentette ki, hogy tartózkodni
fog az egyházipolitikai kérdésekhez ha-
sonló kérdések felvetésétől.

Ezen erős kijelentéssel végződik a
cikkk. Laptársunk — sajnos — mindig
azon hibában leledzik, hogy kormányunk
egyes ténykedését, kijelentését elfogul-

tan bírálgatja, mérlegeli. Mindig és min-
denütt csak az „erőszakos, magya-
rosító“ kormányt látja, még akkor is,
midőn ez pusztán jóakarattól és a nép
valódi boldogulásának céljából intézi te-
vékenységét.

A papképzésről kifejtett miniszteri né-
zetet is ilyen szempontból tekinti, és nem
látja at, hogy a miniszter, ha már ez
eszmét megpendítette és kivihetőnek ta-
lálja, ezt azon óhajjal tette, hogy kellő
anyagi istápolás mellett, kellő tauerők
vezetése mellett, minden egyes feleke-
zet, minden nemzetiség egy valóban
képzett, küldetését felfogni tudó papi
karral birjon, mely magasztos hivatását
teljesen átérezve, a reá bizott népnek
valódi pásztora is legyen. Mert a mi-
niszter bizonyára nagyon jól tudja azt,
hogy még ma is — a 19-ik század vé-
gén — vannak papok és különösen a
román nép között, akik elméleti kép-
zettség hiányában a reá bizott népnek
nem pásztorai, sőt inkább a nép kul-
turális fejlődésének akadályozói. Azt
akarja a miniszter tervével elérni, hogy
a — hál' Istennek, most sporadikusan
előforduló, de még mindig található —
papok, kik hivatásuk helyett kuruzs-
lással, jóvendőmondással, ördögüzéssel

TÁRCZA.

Enyed muzsája.

Irta és a nagyenyedi daloskör 1897. márczius 13-iki
hangversenyén felolvasta Fogarasi Albert.

(I) Könnyen megeshetik, hogy felolvasá-
som címével egynémely szomszéd város
féltekenységének újabb tápot nyujtok. Hi-
szen, mondhatják, muzsát vagy muzsákat
minden emberi társaság ápol kebelében; a
szép, nemes és fenséges koronkiat és egy
vagy más alakban minden művelt körben
meguyilatkozik. Mit jelent hát az a hang-
zatos „Enyed muzsája“ czim? Mintha Enyed-
nek más vagy éppen külön muzsái volná-
nak, mint más becsületes kis városoknak!
Láttnivaló, hogy az egész nem lehet egyéb,
mint jó adag önzés, no meg egy kis „helyi
hazafiság.“

És én még is ragaszkodom az „enyediz-
mus“ hagyományos szelleméhez és némi
szerény önzéssel megkockázatom azt az
állítást, hogy Enyeden a muzsák mindig
édes otthonra találtak, hogy itt Apollo és
Minerva égi serege számára a szellem, a
nemes eszmék vendégszerető asztala mindig
terítve állott és áll még ma is.

Aztán, akik a kérdéssel behatóbban fog-

lalkoznak, akik a muzsák természetrajzát
jobban ismerik: jól tudhatják, hogy azok
sem mindenütt érzik jól magukat, hogy van-
nak kiválasztott, kedvelt helyeik, ahol ál-
landó lakást vesznek. Tanum erre a klasz-
sikus hajdankor s különösen a dicső Hellas,
az a régi, nem a mostani; tanuim a Helikon,
Parnassos s a legrégebb időkbel az Olympos,
ahol az istenek és emberek királyát, am-
brozia és nektár mellett lakomázó isteni
vendégseregét bűbajos zengésű, örök szép-
ségű dalaikkal mulattattak napkelte-től nap-
nyugtáig. Aztán ellátogattak más helyekre
is; különösen Athénében találtak jól mago-
kat. Soha és sehol annyi nemes, annyi dicső
homlokot nem övezett a szellem gloriája,
nem ihletett a muzsák csókja, mint itt. No
de akkor még nem bántak a nagyhatalmas-
ságok oly mostohán az isteni Periklész vá-
rosával, mint most; a Kretába ránduló mu-
zsákra sem röpitettek Melinit-bombákat.
Bezzeg a szegény Abdera szívét, lelkét,
minden vagyonát oda áldozta, hogy falai közé
édesgesse Zeusz lányait, de bizony csak a
bekakkal maradt és enyészett el.

Álljon hát a féltékenyek előtt Abdera el-
rettentő sorsa s ne vegyék rossz neven, ha
„Erdély Athénéje“ közelmúltjáról fölleben-
tem a fátvót, ha Enyed egy pár kedves,

feledhetlen alakját kiragadom a feledés
homályából. Őket „Enyed muzsája“ csókolta
homlokukon, akit a hellenek a maguk váro-
saiban Euterpe-nek vagy Polyhymnia-nak
neveztek.

Ki ne hallotta volna közülnk azokat a
bűbajos zengésű, szívhez szóló dalokat, me-
lyeket ők teremtettek? Ki ne érdeklődne
azok iránt, akiknek lelkeből ezek az igazi
érzeimgyöngyök kiváltak?

Bedő bácsi, Mihályi Károly és Mester
Károly dalainak és emlékezetének szentel-
jük ezt az estét, kedélyök hol borongó, hol
napsugaras világa nyujtja ma azt a szellemi
tápot, melylyel Enyed muzsáját vendégléni
szoktuk.

Bedő József, az enyedi hagyomány „Bedő
bácsi“-ja, a 25—30-as évek táján már mint
marosvásárhelyi kir. táblai kanczellista fel-
tűnt jeles hegedű-játékával és szép tenor-
hangjával; az odaváló előkelő közönségnek
hamar kedvence lett. Vérmérséklete és
kedélye az olasz iskola, s főleg az akkor
annyira kedvelt Rossini, dallamos zenéje
felé vonzotta, de a Lanner- és Strauss-féle
lagy zenéjü darabokat is megszenvedte.
Ezekre úgy a maga, mint a közönség gyö-
nyörködtetése céljából a cigány-zenekart
is tanitgatta, csupa kedvtelésből, minden

foglalkoznak, eltűnjenek és helyöket képzett, intelligens papok foglalják el.

Mi készségesen elismerjük, hogy az egyes felekezetek is minden lehető megtesznek most már, hogy a papok képzése a kor műveltségi állapotának megfelelően, és mi tisztelettel meghajlunk az egyes felekezeti papikar műveltsége és társadalmi képzettsége előtt, de ujlag is kiemljük, hogy vannak még mindig egyes sporadikus esetek, melyekben az egyes pap, mint ilyen, nem válik hasznára a reá bízott népnek. Így még a 90-es évek közepén is fordult elő eset, hogy egy pap nehéz betegét ráolvasással gyógyított, a ráolvasásnak különböző fokozatai — taksái — szerint követelvény tiszteletdíját; egy másik meg kísértet üzéséhez adott a hozzá forduló hívének kellő utasításokat; és ez utóbbi — fiatal — az újabb generációhoz tartozott. Egy német lap pedig esodálkozásal említi fel, hogy talált egy havasi papot, aki analfabeta volt.

Ezek tények és igazolják, hogy ha a felekezetek megtesznek is minden lehető, hogy papjaik állásuknak megfelelően és a papikar nagyjában tényleg kifogástalan is, az egyes felekezetek anyagi ereje, szellemi tőkéje nem elegendő arra, hogy az egész statust, a kor és kulturának megfelelőleg, reformálja. Ezen vél tehát segíthetni Wlassics, midőn jóakarattal a nép jóvoltánának érdekében támogatásban részesíteni óhajta az egyes felekezeteket és állami ellenőrzés mellett elérni a célt, hogy a nép minden egyes esetben jó ravaló, hivatását teljesen átérző pap által vezéreltessék. Intakt marad e mellett minden egyházi dogma, minden

dij nélkül. Ez a gyakorlat az alapjok későbbi kedves lyrai szerzeményeinek, melyeket részint lapádi magányában, de nagyobb részben Enyeden alkotott.

Alkotásai nem követelik minden áron az eredetiséget; egyikben-másikban ifjúkori zene tanulmányainak egy-egy kedves reminiscenciája csendül meg, de mindig feloldva az ő egyéniségének olvasztó kemencéjében, hogy onnan közetlenül, szívhez szóló édes, vagy fájdalmas dallamokban áradjon ki s hason be a hallgatók lelkébe, hogy andalító harmoniában olvadjon össze annak érzelmeivel.

Sajátságos zseniáltságával nem fért össze a hosszú, kitartó foglalkozás. Irni nem szeretett. Minden alkotását a pillanat szülte hangulat sugalta. Legtöbbször felnyitott valamely daloskönyvet, s ha abban kedélynek megfelelő költeményre akadt, arra gitár s egy-két pohár bor mellett, minden előtanulmány nélkül, dallamot rögtönzött s azt többé nem változtatta, el sem felejtette. Ha készen volt, alig várta az estét, hogy összegyűjtse vagy felkeresse az ő szokott bizalmas körét magánháznál, de nem egyszer jó bort adó helyiségben. „No fiúk! mondá, amint belépett, csináltam egy új éneket, hallgassátok meg!” Ezt aztán meglepő be-

nemzetiségi jelleg, jog és nemzetiségi viszony. Az állam csak ellenőrizni akarja, hogy a pap minden egyes esetben teljes minősítéssel bírjon, az egyes felekezeteknél hiányzó anyagi és szellemi erőt pedig rendelkezésre bocsátani.

Nem erőszakos magyarosítási szándék vezérelte tehát kultuszminiszterünket, midőn a képviselőházban ismert tervezeteit előadta, sőt ellenkezőleg tisztán jóakarattal és e haza összes népeinek kulturális haladása.

Méltánytalanul illeti őt tehát az Unirea erőszakossággal, Bánffy hazudozással, távol áll ez mindkettőtől, és az elfogulatlan utókor fogja majd elbírálni, minő igazságtalan kritikában részesült e két államférfin akkor, amidőn tisztán a nép érdekében kifejtett tevékenységükért oly rideg, elitélő kritikában részesültek.

Márczius 15.

Vármegyénk és Nagy-Enyed városa márczius 15-ét a szokott ünnepélyes és hazafias módon ünnepelte meg. Fényes, és a nagy eszmékhez méltó volt Nagy-Enyed városa polgárságának ünnepélye, párosulva nagynevű főtanodánk tanári karának és ifjúságának hazafias ünnepélyével. Az ünnepélyek sorozatát a Bethlen-főiskolával kapcsolatos tanítóképző intézet derék ifjúsága kezdte meg d. e. 9 órakor, egy ügyesen összeállított műsorral áldozván a nagy nap emlékének. A képezdei dalkar által elénekelt himnuszsal vette kezdetét ez ifjak ünnepélye, melyet Karácsony Ödön szaválata követett. A fiatal képezdész a nemzeti dalt szaválta, erővel, tele lelkesültséggel. Nagy Kálmán alkalmi beszédet olvasott fel ügyesen, majd Bodor Kálmán, Rápolti Ferencz, Rozsondai István zenéltek Gyórfy Pál zongora-kísérete mellett; őtát szavalt szépen Farkas Lajos, Vocelka Székely nemzeti dalaival pedig, melyet a képezdei dalkar

vezetéssel, gitár mellett többször elénekelték, míg a többiek is megtanultak. De arra semmiféle unszolással nem volt rávehető, hogy le is írja. Ez okozta sok szép dalának vesztét vagy sajnálatos eltorzítását.

Hogy mennyire nem volt a tervszerű és nagyszabású alkotások embere, annak jellemzésére álljon itt egy pár eset.

Rendkívül meghatotta Vörösmarty „Jár számküszötte az árva fiú” kezdetű költeménye. Talán társai is biztatták, ő is nagy kedvet érzett dallamosítására. Hozzá is fogott s elejétől végig dallamosította az ő szokott rögtönző modorában. Társai hallottak egy csomó csodaszép, de laza összefüggésű dallamtöredéket; azonban maga a költemény elveszett benne; hangulat és gondolatok sehogysem akartak összecsendülni. A Bedő bácsi kedélye itt is érvényesült: szétépte a rárakott bilincseket s elemeire oszlott.

A kritika ezt a művet különböző garnitúrákhoz tartozó, drága ékszerekkel zsufolt zsákhöz hasonlította, mely hajótörés áldozata lett.

Máskor arra kérték, hogy egy műkedvelői előadásra írjon valamit. A Bedő bácsi nyakas muzsája ez ellen is tiltakozott. Halogatta, halogatta egész az utolsó előtti na-

adott szépen elő, ért véget a sikerült ünnepély.

Tíz órakor nyomban követte ezt magának a Bethlen-kollegium ifjúságának ünnepélye a főiskola dísztermében. A szép tágas terem teljesen betöltötte városunk intelligens ünneplő közönsége, és midőn felhangzott a program első számát képező „Te benned bízunk”, a terem már teljesen megtelt. Pásztohy Dénes főiskolai szenior imája nyitotta meg a tulajdonképi ünnepet, melyet az ifjúsági vegyes kar által precíz énekelt „Hymnus” követett. Bodrogi János tanár szólott az ifjúsághoz, egy minden tekintetben magas röptű, szép beszéddel emelvén az ünnepély díszét, fényét. A képezdei dalkar a „Székely harsz dalt” adta elő; majd a kollégium növendékeinek magán-zenekara játszta el Plotow örökszepségű nyitányát a „Stradella”-ból. Feltétlen elismerés illeti a fiatal növendékeket gyönyörűen előadott számukért, precíz összjátékukért; őszintén gratulálunk hozzá és annál inkább kell ez ifjakat megdicsérnünk, mert, mint értesülünk, magán-szorgalom útján, egyik tanuló társuk vezetése mellett képezték ki magukat ennyire a zenében. Csak folytassák; hason-vállalkozásukat mindig a legnagyobb elismerés kísérendi. „Árpád siri álma”, Kovács Gyula szép költeménye, volt a műsor következő pontja, melyet Székely Miklós VIII. o. tanuló szavalt el nagyon szépen, sok érzéssel. Az ifjúsági zenekar által eljátszott „Induló”-val érte véget e szép ifjúsági ünnepély, melynek méltó követője volt a polgárság délutáni ünnepélye szép sétaterünkön.

* * *

Már jóval 3 óra előtt tarackklövések jeleztek az ünnepély kezdetét, és városunk polgársága ünnepi öltözetben csoportosan igyekezett a gyülekező helyre — a városháza elé. Három órakor már tele lett a tágas tér, és midőn Karácsony Ödön tanító, képezdei hallgató, megjelent a városház erkélyén, ott volt a téren városunk összes polgársága. Pár percz mulva felhangzott Karácsony ajkairól a „Talpra ma-

pig. Ekkor rászánta magát s irni kezdett egy kettős dalt. Az elkészült részt azonnal tanulni kezdték, de ahogy sem boldogultak vele; a muzsa itt is kisiklott a kezeik közül.

Fennmaradt művei közül ismertebbek és jelesebbek: a „Pórfiu” című, hazafias magyar dal, melyben az érzelem mélysege, a dallam szépsége teljesen összeolvad szöveggel; a széles körben ismeretes és majdnem klasszikussá vált „El a pohárral” kezdetű bordal, mely megragadó közetlenséggel és hűséggel fejezi ki a multak emlékein elmerengő szív bánatos lemondását, egyike azon ritka daloknak, amelyek mindig a szív mélyére hatnak és mindig a szív mélyéből fakadnak; méltó párja az előbbinek a „Mint aki nyári égen bízva...” kezdetű sajkadal (Barcarolla); a szerelmében csalódott, kesergő szív panasza szólal meg benne hű és igaz hangokon. Szépsége bátran megérdemel egy kis szerelmi csalódást, hogy hatása annál közetlenebb legyen. Aki nem fél, próbálja meg.

Legkiválóbb s talán utolsó nagyobb alkotása Moore Tamás elandalítóan szép költeményének, „Az estharangok”-nak dallamosítása, Szász Károly fordításában. Dallam és szöveg mintha együtt születtek volna

gyar" és derek, hazafias polgárságunk ünnepelni kezdte a nagy napot, márczius 15-ikét. A szépen előadott szavaltat után a polgárság sorakozott; polgárok, Bethlentanodai ifjak nemzeti zászlókat lengettek; a fűzőtö-zenekar belekapott a „Rákóczi-indulóba" és az ünneplő közönség felvonult a sétatérre. hazafias ünnepélyeink ezen állandó helyére. A már érezhetően melegítő márcziusi nap fényes sugara aranyozták be e kies sétatér és impozáns képet nyújtott, látni, mint igyekezett a nagy ember-áradat fölfelé a lejtős uton a sétatér középpontjára. A fedett táncz helyiség fentartott helyeit ekkor már díszes hölgyközönség tartotta elfoglalva, várva az ünnepély kezdetét. A himnusz előadása és Oláh Károly fohászának eléneklése után Jancsó Sándor nagyenyedi ev. ref. pap lépett a szószékre, a következő szép beszéddel emlékeztetvén meg a magyar történelem oly nevezetes, emlékeztető nagy napjáról:

„Hazafias érzellemmel és nemzeti büszkeséggel dobban meg e napon minden igaz magyar ember szive, tisztelt ünneplő közönség! Márczius 15-ike magyar nemzeti ünnepnek napja, melynek magasztosult hullámai emelkedve és büszkén hangoznak és csapnak át édes hazánk halma és völgye felett Kárpátoktól Adriáig! Örvendetes, vagy szomorú ünnepnapjai kisebb-nagyobb számmal minden nemzetnek vannak, de olyan nemzet, melynek örömműnepe oly öntudatosan magasztos, gyásznapjai pedig oly nemes, mély érzelmetől áthatottak és rokonszenvesek volnának, csak egy van: a magyar!

Felemelt fővel ünnepli e nép örömet, nemes, de büszke önérettel hordozza fájdalmát, mert mindkettőnek öntudatos szerzője mindig ő vala. Dicsősége fénye, s melegében más nem osztozott, vesztesége fájdalmát viselni senki sem segíté! Övé volt a dicsőség fénye, övé a veszteség gyásza egyedül és osztatlanul, mert testvéri érzelmű barátja senki, de irigy ellensége mindig sok vala!

E nemzet az egyedüli, mely a természet csodájaként egyszerre nagykorúnak született. Nem pólyálta jóakarát, nem nevelte

Benne mindaz együtt szólal meg és rezdül végig a hallgató szívének hurjain, amiből az emberi képzelet a hattyudal fogalmát megalkotta a klasszikus hajdankortól mostanig. Szerkezetre nézve egy zenei művészi periódus három alkotó részből. Az alapgonddalot kifejező tiszta és egyszerű motívumot, mint bevezető részt, a panaszos és komor hangú középső tagozat követi és köti össze az utolsó részszel, melyben a költő szíve jósó ihletettséggel tekint a jövőbe s keresi a lelkéből szakadott dalok örökösét. Ebben az egyben a Bedő bácsi muzsája is megajánolt az elbűvölt szív parancsa előtt, hogy még egyszer és utoljára kisírja magát a „vesztett remény és kihalt szerlem" fölötti banatában.

E gyönyörű alkotás megmentése is egyik odaadó hívének köszönhető, ki azt szerzőjétől egy kis erőszakolással eltanulta és gondosan leírta; ő volt az, aki a dalos társak közül egyedül kísérte el utolsó útján az örökre elnémult jó pájtást. Sirja fölött is „Az estharaugok" métabus akkordjai zokogtak az ő emlékeztetőt áldó ifjú dalos nemzedék ajkairól.

(Vége következik.)

gondos szeretet; tanácstalan, saját erejére bízva kellett atyai örökségét az azt már birtokba vett első szülöttektől kiküzdenie, s a szűkkeblű örökösökkel szemben jogokat szerezve védelmeznie. Nyelvünket senki sem értette, lelkesedésünket senki sem érezte, nemzeti asprációinkat senki sem osztotta. Egyedül, maga volt a magyar, de vele volt hontszerző dicső vitézsége, államalkotó ereje, belső képessége, s ezek szereztek számára gazdag, áldott hazát, s abban dicső, fényes jövőt! A magyar maga szerezte hazáját, maga védte azt, és saját talajából felnőtt erényei tették tiszteltté nevét. Mióta párduczos őseink vitézi kardja a Kárpátok ormán megvillant, azóta három oly erényét ismeri e népnek a világ, mely hírét, becsületét mindig fenntartotta: a haza- és szabadságszeretet; a vitéz lovagiaság, és a becsületszó szentségével párosult nyíltszívűség! Igen, szerettük és szeretjük e földet, melyet őseink vérell szereztek, apáink becsülettel megtartottak. Szerettük és szeretjük a négy folyó öntözte áldott vidékeket, s a három halom koszoruzott bérceit, melyeknek minden göröngye, minden porszeme az elődök vérével van megkeresztelve, megszentelve. Éreztük mindig, hogy rokontanul allunk a nemzetesaladók között, saját magunkra, önnön erőnkre hagyatva, hogy:

„A nagy világon e kívül
Ninesen számunkra hely,
Áldjon, vagy verjen sors keze,
Itt élünk, halunk kell!"

Mint egy szívben dobbant fel a hősi nép kebleben mindig a lelkesítő hang:

„Tégy érte mindent: életedet,
Ha kell csekélybe vedd;
De a hazát könnyelműen
Koezkára ki ne tedd!"

Türj érte mindent, ami bánt,
Kínt, szegyet es halált,
De el ne szenvedd, el ne türd
Véred gyalázatát!

Te még, oh honfi, ébren állj,
Remélni, tenni hő,
Mig e honból, kin lelked függ,
Van egy darabka hő!"

És a nemes magyar nyílt érzelme irtózik is a szolgáltság legparányibb feltöltől is! Inkább irteszi fejét Jákob gyanánt a szabad önállóság kemény kövére, mint a szolgáltság puha pamlagán hizelegjen, hazudozzon annak, ki jogait kétségbe vonja. Igen, menhelyet nyitunk az üldözöttnek, de halált kiáltunk az üldözőre! Az igazsága mellett eltiportat és a gyenge elnyomottat megvédjük, de karddal riasztjuk vissza az elnyomó zsarnok vérebeit. És ezen erényeink voltak nemzeti nagyleletünk és dicsőségünk talpköve, de egyszersmind az ellenünk támadt irigy fondorlatoknak is állandó forrása . . .

Dicső hazánk földét három tenger mosta, nemzetünk nagy nevet a hir szárnyán hordta; saját erőnkön magunkat végre az európai művelt és elismert nemzetek közé küzdöttük, és mikor már az alkotás küzdelmeiben kifáradva, nyugodt munkássággal élni akaránk, akkor láttuk igazán, hogy a képzelte jó barát esküdt, irigy ellenségünk. Századokon át küzdöttünk emberfeletti erővel hazánk, új vallásunk és a nyugoti műveltség érdekében kelet bősziált pogányával; hősi karunk volt a sziklafal, kiontott vérünk a tenger, melyet megtörni és áthidalni nem lehet, melyek mögött a vén Európa első szülöttei békén éltek jöllétben és haladtak a tudományos műveltség fel-emelő utain. És mi lett az eredmény? . . .

Egy elpusztított, letarolt ország és az örök harcok miatt a kulturában elmaradt nemzet! De e nemzet hamar felébredt és óriás léptekkel igyekezett befutni a tért, melyen mások csak csigacsuszással haladának. Ezután a nekik tett szolgálatokért hálás szomszédok reánk támadának! Szabadságunkra és nemzeti létünkre törtek: a kardot kezünkbe kitörni és fennszárnyaló szabad érzelmeinket szívünkbe kiölni igyekvőnek. Mi most ismertük fel valóban az ellenséget, de vitézül szemébe néztünk az álnok támadónak! Állottak elő ekkor dicső Boeskaik, Bethlenek és Rákócziak, kik a jog és igazság, Isten és a szabadság nevében felemelték újból nemzetünket, törvénybe iktatták jogaink és szabadságunkat. És néztek, az önmagát védő oroszlan nemes haragjától megrettent zsarnokság végre engedett és mindent megadott! Oh, de mikor aztán csendesesen élvezni akartuk a kivittakat, a fegyvertelenül ott álló és törvénysértések miatt panaszkodó nemzetből gunyosan kérdezték: „Hol vannak dicső nagyjaitok, kik a törvénynek érvenyt is tudnának szerezni?!" Ha vészes felhők tornyosultak, s hősi karunk, bátor szívünk nem nélkülözheték: egy szép szóért, jó ígéretért mi fegyvert ragadva, újból sikra szállánk, megvédelmeztük s így ismét önmagunk ültettük nyakunkra az elnyomót! Lelkesen kiáltók nem egyszer a „moriamur"-t, s ezért édes anyanyelvünk, nemzeti jellegünk, szabadságunk és magyar alkotmányunk megtámadása volt a fejedelmi hála! És így következett ez nap nap után! . . .

A hiszékenységében így sokszor kijátszott, elaltatni próbált beteg oroszlan még egyszer megmutatá felelmes erejét. Felhangzott egy ily napon a riadó:

„Talpra magyar, hi a haza,
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, válasszatok!"

Fényesebb a lánczma a kard,
Jobban ékesíti a kart,
És mi mégis lánczot hordunk!
Ide veled régi kardunk!"

És ezután a többi tudjátok. Küzdöttünk, mint hősi oroszlan! Küzdöttünk, mint egy szabadságot szerető nemzet küzd, amely hazáját, szabadságát és alkotmányát védi! Harcoltunk, mint egy hadsereg, melyet honszerem lelkésit! Már egészen magunk alá tiportuk vala a zsarnokság fekete árnyát, hálátlan ellenünk reánk támadt hadát: . . . akkor aztán a letiport gyáva nép reánk zudítá észak „kolossusát," mely végleg kitorpte kezünknek retteggett vasát.

Azután jött a gyáván szerzett diadal nemtelen kihasználása! Az idegen hatalom által ismét diadalra segített gyávaság vitézi és ártatlan verbe akarta fullasztani egy hősi nemzet dicső szabadságát! Már-már rettegtük teljesülését a szomorú jóslatnak:

„Majd jöni fog, ha jöni kell,
A nagyszerű halál,
Hol a temetkezés felett
Egy ország vérben áll.

S a sirt hol nemzet sülyed el,
Népek veszik körül,
S az ember millióinak
Szemében gyászköny ül."

Ám, „megfogyva bár, de törve nem", mégis remélt a magyar! Biztunk a beállott szomorú napok alatt egy szebb jövőben; a magyaroknak segítő Isteneben; reméltük, hogy „annyi vér és annyi könny nem folyt hiában;" hittük ekkor is, mint mindig, hogy:

„Van bíró a felhők felett, s áll a villamos ég,
S e porba omlott szép haza fel fog virulni még!”

És nezzétek: a galádul kiontott drága vér a szabadság virágait termő földet megkövértette. A dicső hősök elvéreztek, de vérük nem folyt hiában! Még ünnepi díszében áll az ezredéves nemzet, szívében dicsően, lelkeben szabadon... A magyarok Istene megelégtelte végre a csapásokat, s csendes révpartra vezette a hon összerongált hajóját. Hosszas küzdés után adott végre e hősi népnek szabadságot, adott dicső hazát, s kegyelméből felderíté rá a második ezredévesnek fénylő hajnalát... Dicső nemzetünket kegyelme kiválasztott eszközevé tévé, s általa a magyar dicsőséget példányul állítá minden nemzet elé. S bár sokszor dult rajtunk romboló vihar pusztító dűhe, s bár nem egyszer nemes vér tengerözöne öntözte földünket: ő „megvidámita minket a nyomoruság napjai után, s felemelt az esztendőök után, melyekben láttunk sok gonoszt.”

Oh, magyaroknak jó Istene! most, midőn kegyelmednek eddig kiárasztott bőségéért szent színed előtt leborulva buzgó halát adunk, ho imánkat küldve hozzád, a jövő ezer év számára is áldást könyörgünk édes hazánk halma s bérczire! A te jószágod lengjen ezutánra is örökre áldólag földünk s népünk felett; a te hatalmas legyen mivelünk, s „kezeink cselekedeteit erősítsd meg bennünk.” Igazságod, s kegyelmed adjad mindig nekünk, hogy a te nevedben nőjjen dicsőségünk! Tartsd meg földünk békességét, óvd meg a hősi nemzet életadó szabadságát, hogy:

„Minden ember legyen ember és magyar,
Kit e föld hord és egével betakar!”

Akik pedig a hősi harez mezején, vagy álnokul legyilkolva elhullának, azok tetemének, oh Uram, hagyj legyen nyugalmat adó, legyen könnyű az általuk szabaddá tett szent magyar hazának hantja! oh irányítsd ezen néma halmokhoz a haza ifjúságának lépéseit, hogy merítsen onnan hitet, erőt és hősi bátorságot szívének! A mi hulló könyeink özöne pedig áztassa az ő drága sirjait, mint omló zápornak sűrű cseppjei, hogy e könyekből nőjjenek a nemzeti erények, mivelődés és szabadság díszlő virágai!

Öleld, oh Uram, atyai karjaid közé e sokat szenvedett nemzetet, s szóljal bátorítólag hozzá, mint hajdan prófétád által választott nemzetednek: „Bizzál én népem; én nem hagylok el téged, s nem távozom el tőbbé tőled. A próbát kiállottak, harezodat megharcoltad: méltó vagy, hogy választot-taim között isteni kegyelmem alatt nagygyá és boldoggá tegyelek!”

A kitűnő szónoklatot a nagy hallgatóság lelkesen megéljenzte, elismerését nyilvánítván ugy a kitűnő beszéd tartalma, mint előadása felett. A fényes beszédet ének (Székely harez induló), majd szavalat (Árpád siri álma), a „Nemzeti zászló” eléneklése követte; az ünnepélynek méltó befejezése az Ö. T. E. zenekara által precíz előadott induló volt.

Az ünnepélyek folytatása este következett, a Nemzeti Szálló régi, ódon nagy termében.

Hangverseny.

Az Ö. T. E. zenekara és a millennium évének lelkesedése közt megalakult tűzoltó-dalárda márczius 15-én hangversenyre hívta meg városunk lakosságát. A hangverseny, most már elmondhatjuk, különféle kedve-

zötlen előjelek közt készülődött. Vagy a zenekar nem fujta még elég jól a Cis-et; vagy a dalárda próbáin tört ki az idegesség. Majd a legszebb bariton-hangu énekes rekedt el, ami miatt két szóló-éneknek el is kellett aztán maradni. A meghívóról a nagy sietségben elmaradt annak a megjelölése, hogy hát hová is való tulajdonképen az a Tűzoltó-Egyesület, melynek a zenekara a koncertet adja. Elmaradt még az óra is, amelyen a mulatság kezdődni fog. Szóval egyik kalamitás a másikat érte, s az érdeklődők erősen féltették a sok bajjóslatu jel között az estély sikerét. Ehhez járult, hogy csak két nappal korábban mulattuk ki kedvünkre magunkat; s még alig volt idő kipihennünk a fáradsámat.

Mindezek után annál meglepőbben hatott, jobban esett, kedvre derítőbben hatott az estély fényes sikere. Nagy-Enyed város lelkes közönsége itt adott találkozót egymásnak, hogy a nagy napot méltóképen, az utolsó órájáig, végig ünnepelje. És bizonyosan gondolt arra, hogy azt a szép ügyet, melynek érdekét az estély anyagi jövedelmével szolgálni akarta, az 1849-ik évben legyilkolt magyarok jeltelen sirjának emlékével való feldíszítését, minél inkább elősegítse. Akármilyen volt a tömeges látogatás indoka, akár a tűzoltók rokonszenves egyénisége és agilitása, akár az ünnepi hangulat: elismerés illeti nemes közönségünket a mulatság sikeréért.

De be kell ismernünk azt is, hogy a hangversenyben résztvevők bátran maguknak igényelhetik a szép siker érdemének megfelelő részét. A tűzoltó-zenekar, mely három számban szerepelt, még soha ilyen bizossággal nem játszott; s valóban nagy elismerés illeti meg a zenekar vezetőjét a fáradságos munkáért, melynek e sikert évekig meg kellett előznie; elismerés illeti meg tagjait is, kik állandó szorgalmukkal ki tudták vivni a közönség teljes megelégedését.

A trombiták dübörgő riadóját kedves változatosságban cserélte fel Folyovich Anna kisasszonynak, Fekete László műkedvelő vendégünknek és Weinrich Frigyesnek művészi játékuk a zongorán és két hegedűn, mely annyira lekötötte a hallgatók figyelmét s megnyerte tetszését, hogy nem akarta a podiumról elengedni kedvenceit. Végre is Folyovich Anna kisasszony és Fekete ur még az előbbinél is kedvesebb rögtönzéssel akarták megváltani magukat. Csakhogy éppen az ellenkező eredményre jutottak; fokozott lelkesedéssel óhajtottuk hallani kedves dalaikat. Csak háromszori megjelenésükkel tudták megnyerni változatosságukat.

Felolvasást Lázár István, a tűzoltók főparancsnoka tartott. A tárogatóról szólott érdekes előadása, melyben a Rakóczykor híres hangszerét, ennek hatását jelképpül használta a hazafias költészet szerepének méltatására. Egyben kikelt azon politikai izü kritikák ellen, melyek a nemzeti költészetnek felszárnyaló hangját, vágyait, lelkesedését és a multak iránt való kegyeletét bénítani igyekeznek. Kimutatja, hogy ez nemcsak izetlenség, hanem politikának is rossz. Sokszoros taps és éljenzaj jutalmazta a szerzőt rokonszenves és hangulatos előadásáért, melynek témája kétszeresen beleillett a tűzoltó-egylet zenekarának márczius 15-én megtartott ünnepi estélyébe.

A millenniumi dalárda is elisme-

rest aratott szabatos előadásával. Ki kell emelnünk Veress Gábor kollégiumi énektanárnak érdemét, ki rövid idejű itt tartózkodása alatt nemcsak mint alaposan képzett zenész mutatta be magát, hanem nyugodt és megnyerő modorával kellemesen czáfolja azt az általános vélekedést, hogy a zenészek mind idegesek. Ennek a kedvező temperamentumának tulajdoníthatjuk már eddig is elért sikereit; de különösen ezzel a dalárddal, melyet alig néhány napi próba után vezetett a pódiumra. Vajha sikerülne ezt a szép reményű dalárdát az ő vezetése alatt állandósítani?

A programm lejártával kedélyes táncz következett az éjféli utáni szünórág. A jelen volt hölgyek neveit nem tudom leírni. Nincsen nekem annyi kezem, hogy ezt a sok szép virágot mind koszoruba köthetném. Aztán meg házas ember vagyok; megszűnnek otthon, ha sokféle jártatom a szememet.

R.

Az „Astra” és a belügyminiszter.

Az erdélyrészi románok közművelődési egyesülete, az Associatiunea Transilvana, rövidítve: Astra, rendkívüli közgyűlést tartott Nagyszebenben. Még a mult nyáron történt, hogy az egyesület a lugosi közgyűlés határozatából „működését” kiterjesztette a magyarországi összes románságra s ennek megfelelőleg alapszabályait is módosította. Fölterjesztést tett azután a belügyminiszterhez s kérte a megváltoztatott alapszabálypontok jóváhagyását. A miniszter válasza, mely nemrég érkezett meg, az egyesület működési körének megnagyobbítása ellen nem tesz kifogást, az alapszabályzatot is megerősíti, de kívánja, hogy az egyesület címéből hagyják ki a Transilvana nevet, az erdélyi jelzót. A miniszter leirata nagy megütközést keltett az egyesület tagjai között; a hazai román sajtó pedig erősen követelte, hogy a miniszter leiratát, mint az egyesület ügyébe való jogtalan beavatkozást, utasítsák vissza. Ezért hívták össze sürgősen Nagyszebenbe az Associatiunea rendkívüli közgyűlését.

A tárgyalás természetesen leginkább arról folyt, hogy megváltoztassák az egyesület címét a belügyminiszter intencziói szerint, avagy megmaradjanak-e a régi elnevezés mellett, amely esetben azonban nem remélhetik, hogy a miniszter jóváhagyja az általuk óhajtott módosítást az alapszabályzatban. Az egyesület teljes és hivatalos czime: „A román nép irodalmi és közművelődésére alakult erdélyi egyesület”, általános használt czime pedig: „Az erdélyi román nép közművelődési egyesülete.” A belügyminiszter most azt kívánja, hogy az erdélyi jelzót mindkét esetben hagyják ki a czimből, mert annak ugy sem lenne már értelme, miután az Associatiunea most körébe vonta az egész Magyarország románajku népét. Együttal a miniszter a következő elnevezés elfogadását óhajtotta: „A magyarországi román nép közművelődési egyesülete.”

A tanácskozáson heves beszédek hangzottak el a belügyminiszter leirata ellen; voltak sokan, kik tárgyalás alá sem akarták azt venni, azt hozván okul, hogy az alapszabályzat egyik pontja határozottan megtiltja, hogy gyűlésen, vagy tanácskozáson egyáltalában politikai vonatkozású dolgok szóba kerüljenek. Mert az erdélyi jelzót ők még mindig külön közjogi fogalomnak tekintik. A gyűlés azonban szótöbbséggel ki-

mondotta, hogy e kérdésben tárgyalhatnak. Így tehát most csak arról lehetett vita, hogy megváltoztatják-e az egyesület címét és egész karakterét, avagy kifartanak a réginel, de ebben az esetben konfliktusba keverednek a belügyminiszterrel.

A szónokok legtöbbször nem akart változtatni a címen, a külső, idegen befolyástól féltvén az egyesület eddig független működési körét, melyben senkinek semmiféle beavatkozása nem volt, a magyar kormánynak is csak annyi, hogy a megválasztott elnököt hivatalosan megerősítette. Axente Szevér, a 48-as idők gyászos emlékü embere mondotta a legkeményebb beszédet s történeti szempontból bizonyította, hogy az egyesület nevén változtatni nem lehet.

A többség azonban mégis, mikor szavazása került a sor, az egész ügy elbírálását kiadta egy bizottságnak, mert a miniszternek egy s mert nyíltan ellentmondani.

A bizottság rövid tanácskozás után Kozma Partén, az Albina igazgatójának javaslatára kimondotta, hogy enged a kényszernek és az egyesület nevéből törli az erdélyi jelzöt.

Így tehát a nagygyűlésnek nem marad más hátra, mint dönteni a bizottság határozatán.

Városi közgyűlés.

Nagy-Enyed r. t. város képviselő-testülete e hó 14-én (vasárnap) Kovács Gyula polgármester elnökle alatt közgyűlést tartott a városi képviselőtestületi tagok nagyszámú részvétele mellett.

A közgyűlés pont 11 órakor vette kezdetét és a következőket tárgyalták a városi képviselők két órán keresztül a legnagyobb érdeklődés mellett. Elnöklő polgármester a megjelent képviselők üdvözlése után a gyűlést megnyitotta; bemutatja a vármegye alispánja által beküldött leiratot, mely szerint Ó. cs. és apostoli királyi Felsége a Nagy-Enyeden székeli hatóságoknak az új év alkalmából a trón iránt kifejezett hódolatteljes üdvözléséért legmagasabb köszönetét nyilvánította; ugyancsak elnöklő polgármester bejelenti a közgyűlésnek, hogy egyik legtöbb adót fizető, özv. Lengyel Gáborné budapesti lakosnő, megbízottjával az 1897. évre dr. Lengyel Györgyöt nevezte meg.

A belügyminiszter által helyesbítés végett leküldött szabályrendeletek — és pedig a piacci vámdíj-fizetés elleni jövedék-csonkítások megtorlása tárgyában alkotott szabályrendeletek — a rendelt módosításokkal a közgyűlés által elfogadtattak. Előterjesztett továbbá az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület kérése, mely szerint a város tulajdonát képező „Herszai tanya“ csikólegelőnek leendő felhasználása végett a volt bérlőnek bejegyzése mellett adassék át az egyesületnek, melyre nézve a képviselő-testület beleegyezését megadta, utasítván a tanácsot, hogy ezen határozatról a szerződés megkötése mellett az egyesületet mihamarabb értesítse.

Már a múlt gyűlésen a képviselőtestület elvileg elhatározta, hogy Földvári Lászlóné sz. gr. Spanochi Jozefin tulajdonát képező Alsó- és Felső-Füged község határán fekvő 1350 kat. hold erdőbirtok megvásároltassék, ha a vételár felett méltányos egyezség jöhet létre, s megbízott tanács, hogy a szerződés megkötésére szükséges lépéseket tegye meg. Tanács ezen utasítás következtében a kérdéses ingatlanokra vonatkozó adatokat beszerezve, s a helyszínén az in-

gatlanokat szakértőkkel megtekintve, azon meggyőződést szerezte, hogy az erdőtalaj kitűnő II. osztályu erdőtalaj, melynek holdjáról a fa, beszerzett adatok szerint, már 12 éves korában 60—70 frttal értékesíthető s így a kikötött 61.000 frt vételár a városnak 80 holdas vágatási területéről 8—9%-ot jövedelmez. Ez okon a tanács a szerződést a tulajdonossal megkötötte s ezuttal bemutatja a létrejött adás-vevési szerződés feltételeit, s kéri a közgyűlést, névszerinti szavazással hagyja jóvá. A szavazás bevezetettvén, a megjelent 41 képviselő összes igenlő szavazatával, és így általános szótöbbséggel, egyhangulag elhatározatott, hogy a fent körülírt erdő megvásároltatik, utasítván a tanácsot ezuttal, hogy a szerződést jóváhagyás végett Alsófehér vármegye törvényhatóságához felterjeszteni, kapcsolatosan ezen vásárral, és a már előbbi gyűléseken elvileg kimondott azon határozatokra, mely szerint a nagyobb vásárlásokat és építkezéseket a város tulajdonába jutott 248.000 frt névértékű 4¹/₂-os kötményezett regale-kötvényeiből fedezendő, kéri szavazással meghatározni, hogy ezen erdővásár és már előbbi időben tett építkezések fedezésére 84.000 frt névértékű összegre forgalomképes kötvény kicseréltessek. A közgyűlés a névszerinti szavazást elrendelvé, a megjelent 44 képviselő igenlő szavazatával elhatározza, hogy 84.000 frt értékű kötvény, felsőbb jóváhagyás után, kicseréltessek. Felolvasatott vármegyénk méltóságos főispánjának Nagy-Enyed város közigazgatása-felülvizsgálata alkalmából tapasztalt rendfelet nyilvánított leirata és abban foglaltakat a közgyűlés örömmel vette tudomásul. Több előzői előterjesztés után a közgyűlés délután 1 órakor véget ért.

Referens.

A nagyenyedi daloskör hangversenye.

(h.) A kevés zajjal, minden reklám nélkül, de öntudatosan és ambícióval működő nagyenyedi daloskör szombaton e hó 13-án nagy gondal összeállított és gazdag műsorral kedveskedett azon szépszámu közönségnek, mely hangversenyét fölkereste, és akik a régi városháznak ez alkalomra csinosan és kényelmesen berendezett nagytermében e műsort végighallgatták, bizonyára nem bánták meg, sőt a zeneértők igen kellemes benyomásokkal is távoztak.

A hangversenynek kiváló érdekességét kölcsönözött az, hogy a műsor nyolcz számából nem kevesebb, mint hat, olyan szerzők termékét ölelte fel, kik itt élték le életük javát e város falai között, itt teremtette agyuk és zenei érzékük azokat a szép dalokat, melyek előadását a közönség áhitattal hallgatta, élvezettel szívta magába.

Fokozta az érdekességet az is, hogy a dalkör kiváló tollu elnöke, Fogarasi Albert, szellemes felolvasásában egytől egyig jellemző vonásokban állította elénk a dalok nagy részben már porladó szerzőit.

Kitűnő gondolat volt a műsor illetően összeállítása; dicséri az elnökséget, amint hogy feltétlen dicséret és elismerés illeti a daloskör karnagyát, Veress Gábort, ki a nehéz darabok szabatos betanításával szép munkát végzett s kinek különben is öntudatos, higgadt vezetése nagyon meglátszik a daloskörön; mind jobban bebizonyul, hogy a főtanoda és vele együtt a daloskör Veresben egy képzett, munkás és a mellett szerény szak-erőt nyert. Az estélyen föl-

hangzott frenetikus tapsokból jó részt írhat — és pedig nyugodt lelekkel — a saját számlájára!

És most lássuk a műsor egyes számaint, melyekkel, úgy belbecsüknel fogva, mint a szereplőkre való tekintettel, nagyon is érdemes foglalkozni.

Női kar nyitotta meg a műsort; a sok szép, úde virágszál kedvesen adta elő Deák Gerő „Honvágó“ czinü mazurkáját, melyhez a zongorakíséretet Szilágyi Rózsika k. a. gyakorlott ujjai szolgáltatták.

Mihályi Károly solo-quartettje: „Esti dal és Palóc dal“ következett. Igen szépen adták elő Gerger Malvin, Szilágyi Rózsika kisasszonyok és Hegedűs Zsigmond, Zayzon Ferencz urak. A pompásan énekelt dalokat a közönség nem elégedett meg zajos tapsokkal jutalmazni, hanem megisméltette.

Fogarasi Albert magvas felolvasásával e helyen csak azért nem foglalkozunk bővebben, mert azt, felolvasó szivességéből, lapunk tárczarovatában egész terjedelmében hozzuk és aki elolvassa, egészen természetesen fogja találni, hogy az érdeklődést mindvégig lekötötte és zajos tetszést aratott.

Feszült várakozással leste a közönség az „Estharangok“-at, Bedő József ez örökszép melabús dalát. Bisztricsány Katieza, Gerger Malvin kisasszonyok, Lázár István és Zayzon Ferencz urak énekelték a vegyeskar hatalmas kíséréte mellett.

Szép, nagyon szép és megható e dal; az ember — amint mondani szokták — elhallgatná bármédig, és a jó előadás még kívánatosabbá tette. A hangvezetést Gerger Malvin vitte; a kisasszonynak tagadhatatlanul szép hanganyaga van, de ő maga azon irigylendő kornak örvend, mikor a hang változik, mint szakértően kifejezik, most „csattan“, tehát némileg bizonytalan, mi különösen a felső regiszterekben ki is érzett. Jó indulattal figyelmeztetjük, hogy ilyen átmeneti korban a hangot megerősíteni ártalmas, rossz kihatással lehet, pedig mily kár lenne jövőre nélkülözünk szép hanganyagát!

Uray Lászlóné urnó megrázó erővel és hatással szavalt a „Rachel siralmát“ Arany Jánostól. Az impozánsan szép urnó előadásában minden kis vonása érvényre emelkedett a szép költeménynek, s hogy mennyire hatott a közönségre, legjobban igazolja az, hogy az végeztével mintegy lebilincselten hallgatott pár másodperczig és csak akkor tört ki az elementáris tapsvihar.

A műsor fénypontja következett most. Ki a közönbős programot olvasta, egyáltalán nem gondolta, hogy ezen pont fogja az est fénypontját képezni. Egy hegedű-solo „Berriot“-tól, előadja: Pásztor Gyula ur, zongorán kíséri Vincze Ara k. a. Jó Isten! megszoktuk, hogy a hangversenyeken halljunk lehetőleg egy-egy hegedű-solot is, obliigát zongorakísérettel, de az ilyen, rendszeren középszerű tehetségek vállalkozása, így kis városban nem nagy érdekességet kelt. Ilyen hangulatban nézett a közönség ezen pont elé! És minő óriási, mily végtelenül kellemes csalódás érte! Az a fiatal ember, ki intelligens, de közönbős arccal állt ki a közönség elé, oly játékot mutatott be, hogy az első öt perczben megnyerte, a második öt perczben meghódította s végül teljesen lebilincselte hallgatói figyelmét. Játéka könnyed, biztos, minden hang tiszta, mint kristály, a mellett lélek és tűz van abban. A

közönség elragadtatással hallgatta és tetszésnyilatkozataival a szó szoros értelmében elhalmozta a kitűnő játékost, kire kétségtelesen szép zenei jövő vár, s ki még egy pár szép darabbal toldotta meg számát.

A hegedű-játékhoz egészen méltó volt Vincze Ara k. a. zongorakísérete is; teljesen egybeolvadt az a zenével és oly szép keretet képezett, amilyen csakis olyan gyakorlott kéztől telhetett ki, mint a kissasszonyé, ki méltán osztakozott játéktársával a zajos tapsokon és akit figyelmes partnere, hatásos közreműködéséért, egy gyönyörű virágcsokorral lepett meg.

Borsai Samu egy kettősét emelte kellő érvényre ezután Bisztricsány Katicza k. a., kinek kedves, csengő és jól iskolázott hangját mindig kellő élvezettel hallja és sűrű tapsokkal jutalmazza a közönség, és biztos hangu társa Zayzon Ferencz ur. A zongorakíséretet e számhoz Szilágyi Rózsika k. a. szolgáltatta, mi elég biztosíték arra, hogy az teljesen sikerült és jó volt.

Bedő Károly bordala: „El a pohárral“ fejezte be a műsort, melyet a férfiak hatalmas erővel adott elő. Nagy kár, hogy egyes hangnemre a daloskór ez idő szerint nem rendelkezik elegendő erővel. Ezen minden áron segíteni kell, mert akkor sikerei még nagyobbak lesznek.

A pompás és senki által meg nem unt műsort tánc követte, melyben a kedves fülemilék és pacsirták jóleső jutalmat nyertek fáradságukért, és a vidám, sikeres mulatságnak csak a kora hajnali órák vetették végét.

Vegyes hírek.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hartiu Vazul tanítót a kisenyedi állami elemi népiskolához tanítónak nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bydeskuthy Ede vármezői tanítót az alvincz-borbereki elemi iskolához helyezte át.

— **Köszönetnyilvánítás.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Gyulafehérvár város közgyűlésének, mely a gyulafehérvári róm. kath. főgimnázium zenealapja javára 100 (száz) frtot adományozott, a gyulafehérvári várközség vagyonkezelő bizottságának pedig, mely ugyancsak 100 (száz) frtot adott felerészben a gyulafehérvári róm. kath. főgimnázium ezredeves jutalmi alapja javára, a nagylelkű adományokért elismerő köszönetet mondott.

— **Abrudbánya város diszpolgára.** Mint telefonon értesülünk, Abrudbánya város közönsége a tegnapi napon tartott közgyűlésében Boér Bélát, a város érdemes polgármesterét, a város fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül egyhangúlag és lelkesültséggel a város diszpolgárává választotta meg. A méltán megérdemelt kitüntetéshez mi is a legőszintebben gratulálunk.

— **Fogarassi Albert** Bethlen-főtanodai tanár, lapunk kiváló munkatársának alkalmi felolvasását, melyet a daloskörnek f. hó 13-án tartott estélyén adott elő, lapunk mai tárczájában közöljük. Nem mulasztadjuk el, hogy e helyen is fel ne hívjuk ez érdekes és kiváló visszaemlékezésre olvasóink figyelmét.

— **Errata.** Török Bertalan képviselőnk lapunk múlt számában közölt beszédéből

a 2-ik oldal első sorában néhány szó kima radván, helyre igazítjuk ekképpen: „Ratkay László t. képviselőtársam kijelentette és tegnap Madarász képviselőtársam megerősítette“ stb. Továbbá ugyanazon oldalon a 3-ik kikezdése első sorában ezen szó után: vajjon, teendő: „nem.“

— **Halálozás.** Szőke István vármegyei ajtonállót és nejét Richter Annát súlyos csapás érte. Fogadott leányuk, Málnási Jolán, Málnási volt magyar-régeni erdőtiszt leánya, kit három éves korától kezdve ápoltak, neveltek, és ki a családnak szemefénye, boldogító lelke volt, hosszas szenvedés után f. hó 12-én elhalt; temetése vasárnap délután volt városunk közönségének nagy részvéte mellett. A gyászoló szülők következő köszönetnyilvánítást küldték be hozzánk: Alóltartak fájdalmunk legmélyebb érzetével köszönjük meg részvétüket mindazoknak, akik eljöttek drága, egyetlen leányunk temetésére, és számos megjelenésükkel enyhíteni kívánták a mi megmérhetetlen nagy fájdalmunkat. Szőke István és neje.

— **Gyászhir.** Hajós István kir. bírósági végrehajtó neje Sztánró Anna élete. 64-ik évében, hosszas szenvedés után elhalt Gyulafehérvárt. Bánatos férjén és gyermekein kívül nagyszámu rokonság gyászolja.

— **A nagyenyedi betegsegélyező pénztár alakuló közgyűlése.** A nagyenyedi általános ipartestület betegsegélyező pénztára alakuló közgyűlést e hó 14-én az egyet helyiségekben a már cleve meghívott iparos-segédék nagy részvéte és még nagyobb érdeklődése közepette tartotta meg. Az alakuló közgyűlés iránti érdeklődés már azért is lett oly nagygyá, mivel az iparos-segédék köréből a betegsegélyező pénztár igazgatóságának, felügyelő bizottságának és a választott bíróságnak egy része már ez alakuló közgyűlésen volt megválasztandó. Az alakuló közgyűlés Horváth József városi főjegyző, iparhatósági biztos elnökielte alatt tartott meg, dicséretére válván az ott megjelenteknek, hogy a közgyűlés legrendesebben folyt le. A közgyűlésen a választás megejtetvén, annak eredménye a következő: Igazgatósági tagok lettek: Ifjabb Gerendi Gusztáv, Andejka Zsigmond, Benyovics Adolf, Sass Ferencz, Szőlősi Ferencz, Sass Károly, Biró János és Szőlősi Sándor. Póttagok: Roch József, Kiss Albert, ifj. Szergely János, Halász Lőrincz. Ellenőr: Fogarasi Albert ifj. Felügyelőbizottsági tagok: Bakcsi Ferencz, Molnár Mihály. Póttagok: Szathmari János, Felvinczi Gyula. Választott bírósági tagok: ifjabb Tomai Pál, Jakab Árpád, Kovács János, Muzsnai Samu. Póttagok: Dragics Péter és Poloni Domokos ifj. Ugyanez alkalomkor 30 közgyűlési megbízott is egyhangúlag megválasztott.

— **Iparos polgártársaink figyelmébe.** A nagyenyedi általános ipartestület betegsegélyező pénztárának életbeléptetése czéljából az 1891. évi XIV. t. cz. végrehajtására kiadott utasítás 37. §-a értelmében a munkaadó iparos polgarok az alakuló közgyűlést 1897. évi márczius hó 21-én (vasárnap) tartják meg az új varosház dísztermében. Az alakuló közgyűlés tárgyai lesznek: 1. A pénztár igazgatóságába 4 rendes és 2 póttag választása. 2. A felügyelő bizottságba egy tag választása. 3. A választott bíróságba 2 rendes és egy póttag választása. 4. A közgyűlésre legalább 10 képviselő megválasztása. Figyelmeztetés: A pénztár működését 1897. évi márczius hó 21-én kezdi meg; a pénztári járulékok befizetésének kötelezettsége 1897. évi április 5-én veszi kezdetét. Felhívtnak a munkaadók, hogy alkalmazottaikat (segédeket, tanonczaikat stb.) 1897. évi márczius 22-étől kezdve 8 nap alatt, minden nap este 6 órától kezdve 8 óráig az egyet helyiségekben, az 1891. évi XIV. t. czikk 26-ik §-ában meghatározott szigorú büntetés terhe

alatt, jelentsék be, tekintet nélkül arra, hogy az ipartestületnél már esetleg be vannak jelentve.

Meteorologiai jelentés márczius 14-től 17-ig.

Nap	Óra	Légnyomás 700+	Hő	Szél iránya és erő- sége	Borulat	Csapadék	Hő napi max. min.
7	56.4	+2.4	NW ₂	9 ● 2.9			
14	2 55.5	+6.6	NW ₂	10 ● 2.6	+8.0	+2.4	
	9 56.9	+5.6	N ₂	10 ● 3.2			
15	7 60.0	+5.1	—	10 —			
	2 62.0	+10.2	SW ₂	3 —	+10.9	+0.8	
	9 65.3	+4.5	—	1 —			
16	7 67.6	+2.0	NW ₂	0 —			
	2 65.6	+11.2	S ₁	0 —	+12.0	+0.5	
	9 65.8	+4.8	SW ₁	0 —			
17	7 65.6	+2.5	—	1 —			
	2						
	9						

Kilátás: Közeledő borulás és eső.

* A légnyomás tenger színére van átszámítva. — Hő C° fokokban. Szél iránya: N = észak, S = dél E = kelet, W = nyugat. Szél erőssége = 1—10-ig. Borulat foka = 1—10-ig. Csapadék mennyisége milliméterekben értendő. ● = eső, * = hó, ▲ = jég △ = dara.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

1131—896 bgrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közlirre teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbíró 8039—1896 sz. végzése által dr. Draia Eneás ügyvéd által képviselt abrudfalvi Zsurka Juon I. Nicolae javára odaváló Zsurka Nicolae Bárda ellen 115 frt tőke, ennek 1896. évi márczius hó 27. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 62 frt 25 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság 896. 131. foglalt és 480 frtra becsült, a foglalási jegyzőkönyv 1, 2 és 3 tétel alatt 2 ökor szürkés, 60 öl fa és 6 kalamnya szénából álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbíró idézett sz. kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis alperes lakásán Abrudfalván leendő eszközösre 1897. évi márczius 26-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsaron alul is eladtni fognak.

Az elarverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívtnak mindazok, kik az elarverezendő ingóságok vételarából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnek vagy irásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1897. febr. 28. napján.

Szabó Lajos,

kir. bírósági végrehajtó.

1061 1—1

312 sz. II. 897.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Alsófehér vármegye közigazgatási bizottságának folyó évi márczius hó 10-én tartott ülésében 49. jkvi szám alatt hozott határozata alapján, a vármegye területén átvonuló és alább felsorolt törvényhatósági közutakon az 1897. és 1898.

években eszközöndő fedanyag-szállítás biztosítása czéljából, **folyó évi márczius 31-ik napján délelőtt 10 órákor**, a nagy-enyedi m. kir. állam-építészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdette-tik. **Az évenkénti fedanyag-szükséglet a következő:**

1. A nagyenyed-toroczkói törvényhatósági közuton 150 két köbméter tartalmu rostált kavics és 80 két köbméter tartalmu törött mészkőhalom szállítása és beágyazása 861 frt.

2. A nagyenyed-ispánlaki törvényhatósági közuton 220 két köbméter tartalmu rostált kavics-halom kiszállítása és beágyazása 1396 frt.

3. A nagyenyed-megykeréki törvényhatósági közuton 45 két köbméter tartalmu rostált kavics és 100 két köbméter tartalmu rostálatlan kavics-halom kiszállítása és beágyazása 357 frt 50 kr.

4. A felenyed-abrubbányai törvényhatósági közuton 30 két köbméter tartalmu rostált kavics, 40 két köbméter tartalmu részben rostált kavics, részben aprózott kő és 200 két köbméter tartalmu törött mészkőhalom kiszállítása és beágyazása 1532 frt.

5. A magyar-csesztve-maros-ludasi törvényhatósági közuton 515 két köbméter tartalmu rostált Maros- és bányakavics-halom kiszállítása és beágyazása 3106 frt 50 kr.

6. A felsőujvár-magyar-herepei törvht. közuton 350 két köbméter tartalmu rostált kavics-halom kiszállítása és beágyazása 2900 frt.

7. A czintos-ozdi törvényhatósági uton 130 két köbméter tartalmu rostált kavics-halom kiszállítása és beágyazása 1130 forint.

8. A balázsfalva-vere-segyházi törvht. közuton 240 két köbméter tartalmu éles porondhalom kiszállítása és beágyazása 600 frt.

9. A m.-szentimre-balázsfalva-monorai törvht. közuton 440 két köbméter tartalmu rostált kavics-halom, melyből 240 halom vasuton a balázsfalvi és karácsonfalvi állomásokhoz és onnan tengerlyen tovább szállítandó, kiszállítása és beágyazása 2974 frt.

10. A tövis-miháczfalva-vizaknai törvényhatósági közuton 210 két köbméter tartalmu rostált kavics és 1250 két köbméter tartalmu porondhalom kiszállítása és beágyazása 4178 frt.

11. A vingárd-szászsebesi törvényhatósági közuton 100 két köbméter tartalmu rostált kavics és 100 két köbméter tartalmu kövecses porondhalom kiszállítása és beágyazása 750 frt.

12. Az alsó-marosvár-adjá-székási törvényhatósági közuton és ennek drombárgyulafehérvári kiágazásán 300 két köbméter tartalmu rostálatlan Maros kavics és 120 két köbméter tartalmu rostált

Maros-kavics-halom kiszállítása és beágyazása 1432 frt.

13. A drassó-bervei törvht. uton 100 két köbméter tartalmu rostált kavics és 200 két köbméter tartalmu rostálatlan kavics és durva porondhalom kiszállítása és beágyazása 1100 frt.

14. A koncza-preszákai törvht. köz-uton 200 két köbméter tartalmu rostált kavics és 200 két köbméter tartalmu durva porondhalom kiszállítása és beágyazása 1520 frt.

15. A csicsóholdvilág-ladamosi törvht. uton 100 két köbméter tartalmu rostálatlan kavics és 200 két köbméter tartalmu durva homokhalom kiszállítása és beágyazása 780 frt.

16. Az alamor-ladamosi törvht. uton 120 két köbméter tartalmu rostálatlan kavics és kövecses, durva porondhalom tartalmu kövecses, durva porondhalom kiszállítása és beágyazása 648 frt.

17. Az alsó-m.-vár-adjá-alvinez-szászvárosi törvht. uton és az alvinezi állomáshoz vezető uton 200 két köbméter tartalmu rostált kavics-halom kiszállítása és beágyazása 900 frt.

18. A hegyaljai törvht. uton 160 két köbméter tartalmu rostált kavics-halom kiszállítása és beágyazása 736 frt.

19. A tövis-csáklya-alsógáldi uton 200 két köbméter tartalmu rostálatlan kavics-halom kiszállítása és beágyazása 500 forint.

20. Az abrubbánya-ve-respataki törvht. uton 180 két köbméter tartalmu válo-

gatott, kemény tört kőhalom kiszállítása és beágyazása 680 frt.

21. Az abrubbánya-körösbányai törvényhatósági uton 220 két köbméter tartalmu tört mészkőhalom kiszállítása és beágyazása 880 frt.

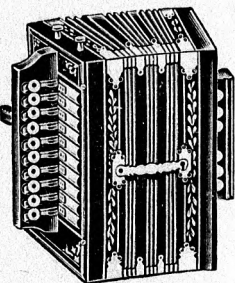
22. Nagy-Enyed város határán fekvő törvht. közutakon 200 két m³ tartalmu rostált kavics-halom kiszállítása és beágyazása 700 frt.

Versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebb felsorolt fedanyag-szállítások elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat fentnevezett m. kir. állam-építészeti hivatalhoz czimezve, a tárgyalásra kitűzött nap délelőtt 10 órájáig annyival inkább nyujtsák be, mivel a későbbben érkezettek, avagy sürgöny útján tett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Minden utvonatra külön ajánlat nyujtandó be. A költség után számítandó 5% bánatpénzek az ajánlathoz csatolandók. **A zárt ajánlatok borítékán az utvonal, melyre az ajánlat tételik, tisztán kiirandó;** oly ajánlatok, melyek nem ennek megfelelően nyujtának be, elfogadtatni nem fognak. A szállításokra vonatkozó költségvetések és részletes feltételek alólirott m. kir. állam-építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

M. kir. állam-építészeti hivataltól
Nagy-Enyeden, 1897. márczius 12.

Albert Iván
hivatalfőnök.

852 20-20

Szétküldés vámmentesen, csak utánvétellel. Csere megengedtetik. Vizsontárusítók kerestetnek.

Csak **4 frt 50** krért

szállítom világhírű

„BOHEMIA“

harmonikámat hosszú billentyűkkel és valódi gyöngyház díszítéssel. Ezen harmonika 2 dupla fúvóval és 11 rénezos, erős fúvóval bír összehajthatatlan érezsarkokkal. — A hangok egyes lemezekre vannak alkalmazva, miért is a harmonikának gyönyörű orgonához hasonló hangja van.

40 hangu	2 Reg.	15 1/2	×	33 cm. nagy	4 frt 50 kr.
60	3	17	×	34	5 " 50 "
80	4	17 1/2	×	34 1/2	6 " 50 "

Iskola ingyen, portó és csomagolás 60 kr. Képes árjegyzékek ingyen.

C. A. Schuster harmonika gyáros Markneukirchen 7. S.

A t. cz. gazdaközönség figyelmébe!

A zalathnai kénkovand-ipar r. t.

brassói kénsav- és műtrágya-gyára

száraz és könnyen szórható superfoszfát, répa-, szőlő- és árpa-trágya, chilisalétrom, kénsavas ammoniak és minden egyéb műtrágya-gyártmányaiából **állandó raktárt** tart

Winkler János Nagy-Enyeden.

1054 2-4

Alsófehér vármegye főispánjától.

Sz. 153. 1897.

főisp.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Alsófehér vármegye kisenyedi járásának főszolgabírói állása elhalálozás folytán üresedésbe jöven, ezen 1100 frt évi fizetés, 200 frt lakbér, 200 frt uti átalány és 150 frt irodai átalány élvezetével egybekötött állásra, ezennel pályázatot hirdetek, és felhívom mind azokat kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt és életkorukat, családi állapotukat, eddigi alkalmaztatásukat és az 1883. évi I. t.-cz. 3-ik §-ában előírt elméleti minőségüket igazoló folyamodványaikat **hozzám márczius hó 25-ig bezárólag** terjesszék be.

Nagy-Enyeden, 1897. márczius hó 5.

Zeyk Dániel,

főispán.

1052 3-3

4928-896. tkvi.

Arverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírói mint tkvi hatóság által dr. Jeney Elek esődtömeg-gondnoknak Domokos Béla esődtömege ellen felszámolási ügyében tömeggondnok kérelmére az árverés vagyombukott Domokos Bélának esődtömegéhez tartozó és a nagyenyedi 526 sz. tkvben A + 1-5, 1151, 1152 helyrajzi fekvőre 2200 frt, 2. rend 2377, 2378 hr. sz. fekvőt 100 frt, 3. rend 4895, 4896 hr. sz. fekvőt 100 frt, 4. rend 4858, 4859 hr. sz. fekvőt 260 frt, 5. rend 1133/1, 1133/2, 1134 hr. sz. ingatlanaira 2000 frt, összesen 4660 frt megállapított kikiáltási árban elrendeltek.

Az árverés 1897 évi **április hó 21-ik napján d. e. 8 órakor** a bíróság telekkönyvi osztályában fog megtartatni.

Árverezni szándékozók, végrehajtható kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10% készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni; vevő köteles a vételart az árverés jogerőre válta után 2 egyenlő részletben 15 és 30 nap alatt minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatálnál mint bírói letétpénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbírói, mint tkvi hatóság tkvi irodájában s a városi tanácsnál tekinthetők meg.

Nagy-Enyeden, 1896. december hó 23-an.

Csernátóni Vajda Péter s. k.,
kir. jbiró.

1060 1-1

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-30 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzügyes nem mondhat fel. Csakély kamattal tölke is törlesztik. Lebonnyoltás legrovidebb idő alatt.

- Convertálás bélyeg- és illetékmentes. -
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedül, mely az ország minden egységéből, hatóságok és a legtekintélyesebb földtulajkosok által okmányszertőlleg ajánlva van.

1047 2-3

Erdélyi bank és takarékpénztár részvénytársaság
Kolozsvárt.

Elad különféle sorsjegyet részletfizetésre és pedig

12, 24, 18, 36 havi részletfizetésre.

Legközelebbi huzások:

	Főnyeremények:
1897. április 1-én 4%-os Tisza-sorsjegy frt	100,000.
" " 24-én 3% os magyar jelzálog-hitelbank-sorsjegy Kr.	100,000.
1897. május 1-én 1860-iki állami sorsjegy ; 100 frt névérték frt	60,000.
1897. május 1-én osztrák hitelsorsjegy frt	150,000.
" " " Olasz vöröskereszt sorsjegy Lire	35,000.

A kamatozó sorsjegyek kamatai a meghízó felnek esnek javára.

1056 2-2

A t. gazdaközönség figyelmébe.

Vetési czélokra ajánlok:

valódi Serárpát 98% csíráképeséggel, 100 kilónként **4** frttól **7** frt **50** krig.

Legjobb minőségű Bük könyt 5 forint **25** krajczárért.

Kanadai és diadal zab 5 frt **50** krtól **6** frt **50** krig.

Minden franco marosludasi állomásnál. — Mintákat kérésre azonnal bérmentve küldök.

Ügyszintén veszek mindennemű gabonát legmagasabb napi áron.

HELLER JAKAB,
Marosvásáradas.

1055 2-2